

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 03/04/2023
Sirküler No : 2023/059

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

MÜCBİR SEBEP HALİ İLAN EDİLEN YERLERDE BULUNAN MÜKELLEFLER NEZDİNDE YAPILAN KARŞIT İNCELEMELERE İLİŞKİN SERBEST MUHAŞEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 47) YAYIMLANMIŞTIR

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca 30/3/2023 tarihli ve 32148 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 47) ile, ülkemizde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep ilan edilen yerlerde bulunan mükellefler nezdinde yapılacak karşıt incelemelerde karşıt inceleme tutanağının aranıp aranmayacağına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2022 yılında 12,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 164'dan fazla ülkede bulunan 1.803 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 111.307 kişi çalışmaktadır.

Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1) KARŞIT İNCELEME ZORUNLULUĞU:

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Bilindiği gibi, yeminli mali müşavirler, mükelleflerin tasdik kapsamına giren işlemlerinin gerçeği yansıtır yansıtmadığının tespiti için gerekli karşıt incelemeleri yapmakla yükümlüdürler. Buna göre, yeminli mali müşavirlerin hem tam tasdik işlemleri için hem de KDV iadesi tasdik işlemleri için karşıt inceleme yapmaları gerekmektedir. Ancak, nezdinde karşıt inceleme yapılacak mükellefin yeminli mali müşavir ile süresinde düzenlenmiş tam tasdik sözleşmesinin bulunduğu hallerde karşıt incelemelerin teyit yazısı alınması suretiyle yapılması da mümkündür.

2) KARŞIT İNCELEME YAPILMASININ ZORUNLU OLMADIĞI HALLER:

Yeminli mali müşavirlerce katma değer vergisi iadesi tasdik işlemlerinde belli bir tutarı (2023 yılı için katma değer vergisi hariç tutarı 65.000-TL'yi) aşmayan belgeler için karşıt inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, bir mükelleften bir aylık dönemde yapılan mal ve hizmet

alımları toplamının asgari sınırın üç katını (2023 yılında 65.000 x 3=195.000-TL'yi) aşması halinde karşıt inceleme yapılması zorunludur.

Ancak, katma değer vergisi iadesi tasdik işlemlerinde mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yapılan karşıt incelemelerle (karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan kurum ve kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımları toplamı dahil) %80 oranına ulaşılması yeterlidir. Bu durumda, kalan %20'lik kısım içerisinde belli miktarı aşması nedeniyle karşıt inceleme yapılması zorunluluğu bulunan belgeler mevcut olsa bile, sorumluluk yeminli mali müşavire ait olmak üzere, %80 oranı ile yetinilmesi mümkün bulunmaktadır.

İndirilecek KDV'nin üçte biri veya daha fazlasının karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal veya hizmet alımlarından kaynaklandığı hallerde karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal ve hizmet alımları ile ilgili indirilecek KDV'nin yarısına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşıt inceleme yapılması yeterli olacaktır. Bu durumda karşıt inceleme kapsamındaki mal ve hizmet alımlarına ilişkin karşıt incelemelerle % 80 oranının sağlanması ile yetinilmesi mümkün bulunmaktadır. Şu kadar ki, karşıt inceleme kapsamında bulunan mal ve hizmet alımları tutarı ile %80 oranına ulaşamadığı hallerde bu oranın sağlanıp sağlanmadığı dikkate alınmayacaktır.

Genel ve katma bütçeli idarelerden, belediyelerden ve il özel idarelerinden veya en az %51 ya da daha fazla hissesi bu kurumlara ait olan kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımları ile özelleştirilen kamu kuruluşlarından yapılan elektrik, telefon ve doğal gaz alımlarına ilişkin belgeler ile ilgili karşıt inceleme yapılması da zorunlu değildir.

Yapılan karşıt incelemeler ile ilgili %80 oranının hesaplanmasında karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan kurum ve kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımları karşıt inceleme zorunluluğuna ilişkin KDV de dikkate alınacaktır.

Öte yandan, katma değer vergisi iadesi talebinde bulunan mükelleflerin beyannamelerinde yer alan iade edilecek katma değer vergisinin iadenin talep edildiği dönemden önceki dönemlerden de kaynaklanması halinde karşıt incelemelerin bu tutarları da kapsayacak şekilde yapılması zorunludur.

3) DEPREM FELAKETİ NEDENİYLE YAPILAN DÜZENLEME:

47 seri no.lu Tebliğ ile karşıt inceleme konusunda yapılan düzenlemeler aşağıda kısaca açıklanmıştır:

- 1) Yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tasdik raporlarında, **mücbir sebep ilan edilen yerlerdeki mükellefler nezdinde yapılacak karşıt incelemelerde**, söz konusu mükelleflerin defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin zayi belgesinin bulunması halinde, **zayı olan defter ve belgelerin ait olduğu dönemlere ilişkin karşıt inceleme tutanağı aranmayacaktır**. Mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde faaliyet göstermesine rağmen zayi belgesi bulunmayan mükellefler nezdinde ise prensip itibarıyla karşıt inceleme yapılması zorunludur.
- 2) Katma Değer Vergisi iadelerinde yapılacak karşıt incelemelerde, %80 oranının hesaplanmasında öncelikle mücbir sebep ilan edilen yerler dışında faaliyet gösteren mükellefler ile mücbir sebep ilan edilen yerlerde bulunan ve kanuni defter ve belgeleri zayi olmayan mükelleflerden alınan

mal ve hizmetlere ilişkin karşıt incelemelerin dikkate alınması gerekmektedir.

- 3) Mucbir sebep hali ilan edilen yerler dışında faaliyet gosteren mukellefler ile mucbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunan ve kanuni defter ve belgeleri zayi olmayan mukelleflerden alınan mal ve hizmetlere ilişkin belgeler kapsamında %80 oranına ulasılmadiğı takdirde, mucbir sebep ilan edilen yerlerde yer alan ve kanuni defter ve belgeleri zayi olan mukelleflere ait defter ve belgelerde belirtilen tutarlar da karşıt inceleme tutanağı bulunmaksızın bu oranın hesabında dikkate alınabilecektir.
- 4) Vergi dairelerince, ibraz edilen raporlara ilişkin olarak, mucbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunan ve defter ve belgelerinin zayi olmasından dolayı karşıt inceleme tutanağı aranmayan mukelleflere ait belgelerde yer alan tutarlara ilişkin tetkik ve değerlendirmeler ozenle yapılacak ve bu tetkik ve değerlendirmeler sonucunda, sız konusu iade işlemi ile ilgili olarak Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliđinde belirtilen esaslar çerçevesinde işlem tesis edilecektir.
- 5) YMM'ler tarafından duzenlenecek tasdik raporlarında, mucbir sebep ilan edilen yerlerde bulunan ve defter ve belgesi zayi olan mukellefler nezdinde yapılamayan ancak karşıt inceleme hesabında dikkate alınan belgelerin doğruluğuna ilişkin acıklamalara ve diğer kanıtlayıcı belgelere (nakliye, odeme, irsaliye ve benzeri) yer verilecektir.
- 6) Mucbir sebep hali ilan edilen yerler dışında faaliyet gosteren mukelleflerin yanısıra mucbir sebep hali ilan edilen yerlerde faaliyet gosteren mukellefler için duzenlenecek KDV iadesi tasdik raporlarında da, mucbir sebep hali ilan edilen yerlerde faaliyet gosteren ve zayi belgesi bulunmayan mukellefler ile mucbir sebep hali ilan edilen yerler dışındaki mukellefler nezdinde karşıt inceleme yapılacağı anlaşılmaktadır.

Saygılarımızla.